

Stand by
America

AMERIŠKA DOMOVINA

Justice
to all

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"Amerikan Time"

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

No. 135

CLEVELAND, OHIO, MONDAY NOVEMBER 21st 1921

LETO XXIV - VOL. XXIV.

Volitve so drage.

Skoro stotisoč so zapravili razni kandidati.

Sedem kandidatov za župana v Clevelandu je porabilo in potrošilo skoro \$100.000 ob času volitev. Največ je potrošil župan Fitzgerald, ki je zopet kandidiral. Iz računa, ki ga je predložil volivnemu odboru se povzema, da je Fitzgeralda veljala kampanja nad \$50.000. Kot smo že poročali, je pripravil Fred Kohler \$11.500. James Hinchliffe je zapravil \$15.399.07. Kampanja demokratičnega kandidata Haserodta je veljala \$14.812.94. Haserodt je edini kandidat, kateremu je ostal denar od volivne borbe. V blagajni se nahaja še \$1353.16. Objednem je Haserodt edini kandidat, ki ni dobil velikih prispevkov od kapitalistov. Vse darovane svote so večinoma po \$5 in do \$10 do \$25. Največja svota, katero je posameznik daroval za Haserodta je \$300. Sodniki, councilmani so pomagali Haserodtu z denarjem. Chas. Hubbell, neodvisni kandidat je zapravil \$2196.76. Fred Brown, komunistični kandidat, ni zapravil nobenega denarja. John J. Boyle, neodvisni kandidat je zapravil \$649. Župan Fitzgerald je dal iz svojega žepa \$1000, drugo so nabrali med mestnimi uradniki. Največ je prispeval za Fitzgeralda Maurice Maschke, \$3000. Haserodt je plačal za oglase vsem listom \$2014.10, za tiskovine \$4851.25, za šotore, pod katerimi so se vršili govori \$1088, za delo stenografom in uradnikom v glavnem stanu \$1740, cirkularji in napisi \$649. Sodnik Selzer, je dal za Haserodtovo kampanjo \$100, sodnik Terrel \$200, sodnik Sawicki \$25, itd. Fred Kohler, izvoljeni župan, je potrošil \$1000, ko je hodil od hiše do hiše. Zakaj je dal teh \$1000 ni hotel povedati, rekel je le, da se prav lahko zapravi \$1000, če človek hodi od hiše do hiše.

Dva neznanca sta prišla v gostilno Jos. Masceka na 2300 Scovill ave. Povabila sta lastnika naj gre z njima igrati karto, kar pa Mascek ni hotel. Nato sta neznanca vrgla gostilničarja na tla, ga pretepla in mu vzela \$175. Bežala sta iz gostilne, Mascek pa tudi ni bil len, se je pobral, skočil v svoj avtomobil in šel za roparji. Na Woodland ave. in 60. cesti sta oba roparja skočila v ulično karo, policist Clark pa, ki je videl s kako naglico sta šla v karo, je skočil za njima. Mascek je pa medtem tako hitro vozil z avtomobilom, da je prehitel karo, potem pa zavozil na sredino ceste železnice, da kara ni mogla naprej. Policist Clark je pa medtem imel hud boj z obema lopovoma v kari, in Mascek mu je prišel pomagat. V Mascekovem avtomobilu je policist potem oba roparja prepeljal na policijsko postajo.

109.253 avtomobilov je registriranih v Cuyahoga county, oziroma v Clevelandu.

97 oseb je bilo letos ubitih v Clevelandu od avtomobilov, ali za 22 manj kot lansko leto.

Policija je zopet aretirala pet oseb, katere je dobila pri nemirih napram stavko-kazem mlekarške družbe.

Anglija za mir

Je ustavila nadaljno gradnjo vojnih ladij.

London, 19. nov. Vlada Anglije je dala včeraj povelje, da se nemudoma ustavi gradnja štirih najnovejših največjih angleških vojnih ladij, in da v bodoče ne delajo kontraktov in priprav za gradnjo novih vojnih ladij. "Časi za oboroževanje so minuli", pravi angleška vlada. S tem je angleška vlada pokazala, da ji je v resnici mar, da sledi nasvetu Amerike in ustavi nadaljno oboroževanje na morju. Načrt Amerike je, da vse velesile za prihodnjih 10 let nemudoma ustavijo vsako gradnjo novih vojnih ladij, in da nemudoma uničijo 66 vojnih ladij, ki so sedaj v službi. Omenjene štiri vojne ladije, katerih nadaljno gradnjo je Anglija ustavila, bi nosile skupaj 172.000 ton. To so največje in najmoderneje vojne ladije sveta. Angleški finančni minister se je izjavil, da si bo narod, oziroma vlada, prihranila \$500.000.000, ker ne bo treba graditi nadaljnjih vojnih ladij. Objednem pa je par tisoč delavcev zgubilo delo v ladjedelnicah. Najnoveše angleške vojne ladije, katerih nadaljno gradnjo je Anglija ustavila, so bile prava skrivnost v mornariških krogih. Podrobneje se ne ve o njih kot da bi vsaka vozila 40 milj na uro, in da je vsaka bila oborožena z največjim in najstrašnejšim orožjem kar ga je kdaj kaka vojna ladija nosila.

Nekaj kar v Clevelandu prej še nismo videli je policijsko spremstvo vozov, ki razvažajo ice cream. Naprej se pomije teški voz, zadaj pa jahajo policist in gleda, da ne pride do bitke. Po čemu daje župan posebno stražo vozovom z ice creamom, je nekaj kar nam gre teško v glavo.

Clevelandski umetniški muzej je posetilo letos že nad 300.000 oseb.

Policija je dobila v soboto naznanilo, da leži na Hamilton ave. na cestnem tlaku neki mrtvec. Ko je prišel oddelek policije na lice mesta, so se policisti prepričali, da dotični ni mrtev, pač pa tako salamensko pijan, da so ga zapuščale zadnje moči. Policija je v soboto aretirala še 26 pijancev, kar pač ni znamenje prohibicije.

Na zahtovo svoje žene je bil aretiran Otis Reitz, 1431 E. 17th St. Žena je povedala sodniku, da odkar je nastala prohibicija, njen mož tako piše, da ne bi nihče vrjel, da človeški železodec toliko drži. Vsak dan pride pijan domov, potem začne pa ženo pretepati. V petek mu je morala žena vreči likalnik v glavo, da je miroval. Rekel je, da bo ves svet ubil! Sodnik ga je poslal za 30 dni v zapor, da se mož strezne.

Policija je aretirala tri bolniške strežnice nekega privatne bolnišnice v Clevelandu, ki so obdolžene, da so hčer nekega bogatina tako zdravile, da je na posledicah tega zdravljenja umrla.

Slov. Narod. Čitalnica v Collinwoodu priredi zabavni večer dne 24. nov. v Slov. Domu ob 7. uri zvečer. Uljudno se vabi cenjeno občinstvo, da se polnoštevilno udeleži te prireditve. Bo mnogo smeha in zabave, kot tudi igranje tombule.

Dvojna tragedija

Rojak je streljal na ženo otroke in sebe.

Nenavadna družinska tragedija se je pripetila v petek zvečer v slovenski družini Josip Oklešena, ki stanuje na 1127 E. 66th St. Policija je izjavila, da je bil Oklešen že nekaj časa brez dela. V petek se je baje napil, nakar je pozabil na sebe in na ves svet. Nahajal se je v svoji sobi, ko je poklical svojo 9 letno hčer Josephine. Takoj ko je dekleto odprlo vrata, je začel Oklešen streljati na otroka. Tri strele je oddal v nedolžno bitje. Dva strela sta zadela otroka v trebuh, dočim jo je en strel ranil v roko. Odpeljali so jo takoj v St. Clair bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da se nahaja sicer v slabem položaju, toda je upanje, da bo okrevala. Ko je Oklešen nehal streljati na otroka, se je lotil svoje žene; sprožil je ostale naboje nad ženo, toda slednja je bila zaščitena v ustnice, potem se je pa pred podivjanim možem skrila pod posteljo. Pozneje so jo odpeljali v St. Luke's bolnišnico, kjer so ji rano obvezali, nakar se je lahko vrnila domov. Oklešen je bil prepričan, da je ubil vso družino, nakar se je oddolil za samomor. Vzel je veliko puško ter sprožil strel v glavo. Oklešen se nahaja sedaj v St. Luke's bolnišnici. Obstrelil se je tako, da mu manjka del vrata. Zdravniki ne pričakujejo, da bi dolgo živel.

Poroča se še, da sta dva mala sinova Oklešena pobegnila, ko je oče začel streljati v klet, kjer sta se tako skrila, da jih oče ni mogel najti. Tako sta mogoče pobegnili smrti. Oklešen je bil sicer znan kot marljiv delavec, a sedaj že skoro leto ni imel dela, da si bi rad delal. Družina ima svojo hišo na 66. cesti.

V Cleveland je dospela Dr. Bertha Luckey, znana znanstvenica moderne psihologije, ki se je pri seji šolskega odbora izjavila sledeče: "Svet se nahaja danes na poti v blaznico. Ako se svet ne poboljša, bo nekega dne kmalu ves v blaznici. Več kot dva procenta ljudi je danes duševno pomanjkljivih, in 20 procentov je zaostalih. Edino znanost more še preprečiti nadaljni razpad človeške družbe. Duševno omejeni ljudje se hitreje širijo kot duševno nadarjeni. Vsak otrok, ki pride v šolo, bi moral biti preiskan od psihologov ter bi se moralo z njim postopati tako, kakor dožene preiskava. Kadar vidim naše malčke, ki ne poznajo družega kot duševno temo, tedaj si skoraj želim, da pridejo čimprej v nebesa, predno spoznajo bridkosti človeškega življenja, se je izjavila Dr. Bertha Luckey.

Senat Združenih držav je pretekli petek odobril postavbo, ki preprečuje prodajo alkoholne pive. Torej se pivo, v katerem je alkohol, ne bo smelo več prodajati v lekarnah. Sedaj je odvisno od predsednika Hardinga, ali bo potrdil to postavbo senatorjev ali ne. Predsednik ima nečeno besedo, kajti če on prepove to postavbo, v senatu ne morejo dobiti potrebne dv tretinske večine, da bi ovrgli predsednikovo veto.

Cena jugoslovanski krogi je zopet nekoliko padla.

Policisti streljajo.

Pijani policisti bi bili skoro linčani.

Na Central ave. in 14. cesti je prišlo v petek zvečer do ostudnega boja med pijanimi policisti, detektivji, ognjegasci ter med množico, ki je bila pripravljena za linčanje. Dva policista Martin Collan in William McGonigal sta se v petek, potem ko sta bila službe prosta, pošteno napila. Sedela sta v neki gostilni na 1327 Webster ave. ko pride v gostilno mlekar, ki prinese kvort mleka. Policist Collan je začel takoj preklinjati mlekarja, rekoč, da ne sme nositi mleka okoli, dokler se vrši mlekarški štrajk. Objednem je zagrozil, da bo razstrelil vso gostilno, ker naroča mlekarja. Potegniti je hotel svoj revolver, toda ga ni mogel najti. Potem se je pa premislil in je odšel iz gostilne. Oba policista sta skupno korakala po cesti, ko naletita na nekega moškega, katerega sta začela vizitirati. Mož se je branil, nakar je eden izmed policistov pričel streljati. Komaj je dotični možki pobegnil, ko mu zažvižga več krogelj mimo glave. Kmalu potem sta policista ustavila nekega drugega moškega, ki je pa tudi pobegnil, potem ko sta policista poslala več krogelj za njim. V tem trenutku pa je prišla mimo švigajoča policijska švadrone. Policisti v avtomobilu so mislili, da je begunec kak ropar, katerega policisti lovijo. Hitro so prijeli moškega, ki je bežal pred policisti. Dotičnega moža so policisti pripeljali do pijanega policista Collana, ki je streljal. Ko je Collan videl druge policiste, je začel na nje streljati, in detektiv Gorazdosky je dobil strel v roko. Collan je streljal kot blazen. Trikrat je nabasal revolver. Pri divjem streljanju je zadel neko žensko, Antonette Santoro, ki je dobila teške poškodbe. Drugi detektivji in policisti s pomočjo ognjegascv so se konečno skrili za laško banko na Central ave. in 14. cesti in čakali, da prideta pijana policista mimo. Res sta prišla, nakar se je vnel hud boj med pijanci in drugimi policisti dokler niso konečno razorožili pijanega policista. Zbrala se je ogromna množica ljudi, ki je hotela linčati policista, ki je ustrelil žensko. Policijski načelnik Smith je oba policista takoj suspendiral iz službe ter je policija naperila proti njima tožbo na uboj. Pač lepe razmere take.

OBRAVNAVA PROTI ARBUCKLU.

San Francisco, 19. nov. Konečno je bila zbrana porota, ki bo sodila Roscoe Arbuckla. Med porotniki je 5 žensk in 7 moških. V petek popoldne se je začelo prvo zasliševanje. Poklican je bil kot priča dr. Ophals, ki je prvi preiskal Miss Virginio Rappe, potem ko je bila poškodovana. Vprašali so ga, če je mogoče, da je dobila Miss Rappe notranje poškodbe od tega, ker so jo vrgli v mrzlo vodo, hoteč ji zmanjšati vročino. Dr. Ophals se je izjavil, da je lahko mogoče, da je Miss Rappe dobila od tega notranje poškodbe. Prava obravnava se nadaljuje v ponedeljek. Naval občinstva k sodnji obravnavi je silno velik.

POGREBNIKI NA STRAJKU.

Berlin, 19. nov. V tem mestu je nastal štrajk pogrebni-kov. Pogrebniški so zahtevali večje plače, ki so pa bile zavrnjene. Pogrebni zavodi so najeli strajkarje, in prišlo je do več pretepev tekom raznih pogrebov, ko so stavko-kazi nosili krste.

Komisija, katere nalog je nadzirati delo pri novi ječi, je dobila hud udarec od sodnikov. Dosedaj so člani te komisije vlekli po \$1800, delali pa niso nič. Sodniki so sklenili sedaj, da od 15. nov. naprej dobivajo člani te komisije le \$1.00 na leto vsak.

Na St. Clair ave. in 6. cesti se nahaja veliko poslopje, namenjeno za garažo. Temu poslopiju, ki ima že sedaj 5 nadstropij, prizidajo sedaj še štiri nova nadstropja.

21. novembra bi morala apelatna sodnica v Clevelandu odločiti, koliko bomo za naprej plačevali za plin. Obravnava je sedaj preložena na 28. november.

Dva avtomobilista sta bila kaznovana od sodnika Selzerja, ker sta vozila v pijanem stanju, vsak na 60 dni zapora in \$50 kazni.

Štirinajst milijonov dolarjev potrebuje mesto Cleveland za stroške prihodnjega leta.

Zahteve Japonske

Japonci žele več vojnih ladij kot Amerika.

Washington, 19. nov. Vlada Zjed. držav nikakor ne bo odnehala v svojem programu za zmanjšanje števila vojnih ladij. Japonska zahteva, da se ji dovoli večje število vojnih ladij, kot pa je v programu Združenih držav, toda ameriška vlada ne odneha niti za najmanj. Število vojnih ladij, ki so dovoljene Angliji, Ameriki in Japonski je v razmerju 5: 5: 3. To je, ako ima Anglija in Amerika vsaka po 5 vojnih ladij, so dovoljene Japonski za vsakeh pet ameriških bojnih ladij samo tri. Japonska protestira proti temu, rekoč, da je to razmerje krivično, toda Amerika ne popusti. Objednem bi Japonska želela, da se ji dovoli vsako leto zgraditi eno večjo vojno ladijo. Tudi temu Amerika odločno oporeka. Konferenca deluje počasi, in računa se, da državniki in diplomati ne bodo gotovi s svojim delom do novega leta. Ako Lloyd George uredi irsko vprašanje, tedaj pride tudi on na konferenco v Washington.

OBRAVNAVA PROTI ARBUCKLU.

San Francisco, 19. nov. Konečno je bila zbrana porota, ki bo sodila Roscoe Arbuckla. Med porotniki je 5 žensk in 7 moških. V petek popoldne se je začelo prvo zasliševanje. Poklican je bil kot priča dr. Ophals, ki je prvi preiskal Miss Virginio Rappe, potem ko je bila poškodovana. Vprašali so ga, če je mogoče, da je dobila Miss Rappe notranje poškodbe od tega, ker so jo vrgli v mrzlo vodo, hoteč ji zmanjšati vročino. Dr. Ophals se je izjavil, da je lahko mogoče, da je Miss Rappe dobila od tega notranje poškodbe. Prava obravnava se nadaljuje v ponedeljek. Naval občinstva k sodnji obravnavi je silno velik.

POGREBNIKI NA STRAJKU.

Berlin, 19. nov. V tem mestu je nastal štrajk pogrebni-kov. Pogrebniški so zahtevali večje plače, ki so pa bile zavrnjene. Pogrebni zavodi so najeli strajkarje, in prišlo je do več pretepev tekom raznih pogrebov, ko so stavko-kazi nosili krste.

Komisija, katere nalog je nadzirati delo pri novi ječi, je dobila hud udarec od sodnikov. Dosedaj so člani te komisije vlekli po \$1800, delali pa niso nič. Sodniki so sklenili sedaj, da od 15. nov. naprej dobivajo člani te komisije le \$1.00 na leto vsak.

Na St. Clair ave. in 6. cesti se nahaja veliko poslopje, namenjeno za garažo. Temu poslopiju, ki ima že sedaj 5 nadstropij, prizidajo sedaj še štiri nova nadstropja.

21. novembra bi morala apelatna sodnica v Clevelandu odločiti, koliko bomo za naprej plačevali za plin. Obravnava je sedaj preložena na 28. november.

Dva avtomobilista sta bila kaznovana od sodnika Selzerja, ker sta vozila v pijanem stanju, vsak na 60 dni zapora in \$50 kazni.

Štirinajst milijonov dolarjev potrebuje mesto Cleveland za stroške prihodnjega leta.

Uspeh konference

Prvi teden konference v Washingtonu uspešen.

Washington, 20. nov. Japonska vlada se je danes potom svojih delegatov izjavila, da želi sodelovati z ostalimi narodi v prijatelstvu ter da Japonska ne bo motila miru glede Kitajske. Japonska bo zasledovala takozvano politiko "odprtih vrat". To je, da ne bo iskala posebnih privilegijev na Kitajskem, pač pa bo gledala, da ima vsak narod enake pravice v trgovanju s Kitajsko. Ko so japonski delegati podali svojo izjavo, so se oglašili delegati tudi drugih narodov, ki so zastopani na konferenci. Prišla pa še ni na dan izjava vlade Združenih držav, namreč, kakšna bo politika Amerike napram Kitajski. Državni tajnik Hughes nastopa v tej zadevi diplomatskim potom, ne pa direktno kot je nastopil pri otvoritvi razoroževalne konference. Toda da je Japonska odnehala od svojih tirjatev napram Kitajski, je ugodno znamenje, in sporazum med velesilami bo veliko lažji. Tudi se je doznalo včeraj, da bo Japonska opustila svoje zahteve po večji mornarici kot je državni tajnik Hughes določil, in konferenca bo na ta način dosegla uspeh. Prvi teden razoroževalne konference je pokazal, da imajo delegatje dobro voljo, da dosedaj ni prišlo do nobenih diferenc v naziranjih razoroženja. Pojavile so se pa tudi težave, katerih rešitev nikakor ne bo lahka.

Starišem Rakar je umrla 6 mesecev stara hčerka. Naše sožalje.

Spor je nastal med županom, policijskemu načelnikom in direktorjem javne varnosti. Kot poročano na drugem mestu, se je v petek zvečer opijanil poustist Martin Callan, ki je v pijanosti začel streljati ljudi na cesti. Policijski načelnik Smith se je izjavil, da zadene krivdca za streljanje direktorja javne varnosti Anton-a B. Sprosty, ki je dotičnega policista spravil v službo, dasi je policijski načelnik temu nasprotoval. Policist Callan je bil znan kot skrajni nasilnež, kadar se je napil. Sedaj pa se je oglašil župan Fitzgerald, ki pravi, da policijski načelnik bi moral molčati, ker ni pravilno, da kritizira dejanja svojih višjih. Policijski načelnik bo dobil te dni oster ukor od župana, ali pa ga spravijo še ob službo, ker je resnico povedal.

Cene svinjskemu mesu se je znižala.

Pismo ima pri nas Mary Poprzan.

V clevelandskih javnih šolah se nahaja nad 4000 stenskih ur.

CERKVENI FAIR V NEWBURGU.

Vsi Newburčani, kakor tudi rojaki iz Clevelanda se vabijo na cerkveni air, ki se vrši ta teden pri fari sv. Lovrenca v Newburgu. Fair se vrši v Slovenskem Narodnem Domu. Posebno se rojaki opozarjajo na Thanksgiving Day - Zahvalni dan. Stotine predmetov je, katere dobite na fairu pol/zastonj, pol tako. Prijetna domača zabava za vse.

Delavci pri volji.

V Chicagu so sami priznali znižanje plač.

Chicago, 20. nov. Delavci ki so zaposleni pri Armour in Co., velemešarski tvrdki, in katerih je 26.000 vseh skupaj, so se sešli včeraj potom svojih zastopnikov z uradniki kompanije, in delavci so priznali, da je potrebno znižanje plač. Zjednili so se glede nove plačilne lestvice, ki stopi v veljavo 28. novembra. Prvič v industrijski zgodovini se je zgodilo, da so delavci skupno nastopili in priznali znižanje plač kot potrebno. Delavci drugih velemešarskih tvrdk kot so Swift Co., Wilson Co. The Cudahy Packing Co. sprejmejo v kratkem lestvico, tako da bodo plače vseh uslužbencev v klavnicah enake. Stiriindvajset zastopnikov delavcev se je sešlo z enakim številom zastopnikov kompanije Armour Co. Kompanija je dala delavcem vse svoje knjige na razpolago z namenom, da se delavski zastopniki prepričajo o pravem finančnem stanju kompanije. Po dveh dnevih so se delavci med seboj zjednili, da pristanejo v znižanje plač, ki je takoj veljavno v vseh mestih, kjer kompanija posluje, razven v Forth Worth, Texas. Znižanje je sledeče: Oni delavci, ki delajo "piece work" sprejmejo 8 procentno znižanje, neizučeni delavci, ki dobivajo sedaj 45 centov na uro, dobijo odslej 7 in pol centa na uro manj, pol-izučeni delavci, ki zaslužijo 50 centov na uro, sprejmejo znižanje za 3 cente na uro. Vse druge delavske razmere ostanejo pri starem, kakor tudi 40 urni delavnik. Zastopniki delavcev so zahtevali videti kompanijske knjige, in ko so jih natančno pregledali, so se podali. Vprašanje je sedaj še ali bodo vsi uslužbenci klavnic zadovoljni s tem, kar so ukrenili njih zastopniki.

Prebivalstvo Clevelanda znaša danes 955.751 glasom najnovejšega direktorija, ki je pravkar prišel v javnost. Nekaj zanimivega so omenili, ki jih imajo Clevelandčani. V mestu je 3060 oseb, ki se pišejo Smith, in 1530 se jih piše Brown, dočim imamo 1395 Jones-ov. Prvo ime v direktoriju je Aackabee, zadnje pa Zyznoski. Najdljše ime v direktoriju je Schimmelpfennig, najkrajše pa Ed. Slededa imena (angleška seveda) dobimo v direktoriju: 11 Novodošlecev, 2 Sosed, 1 Bolniška Strežnica, eno Dekle, 2 Deklici, 1 Kosilo, 3 Knjige, 4 Prasci, 5 Stariši, 8 Očetov in en Otrok. Med drugimi imeni dobimo tudi sledeča: Papež, Karinal, Škof, Duhoven, Apostol, Evangelist, Opat, Kapela, Cerkev, Diakon, Vikar, Profet, Maša, Opatija, Sveti Diakon, Angel, Svetnik, Kristjan, Pastor, Molitev, Kanon, Menih, Mohamed, Nazaret, Stol Prior, Rektor in Sveto Pismo. Tri "Duše" so tudi med Clevelandčani.

\$3.108.556 je nabranega dosedaj za Community Chest. Da bo svota polna, je treba nabrati še \$645.989.

Z nožem je bil zaklan v nedeljo ponoči Jos. Urbanski 3827 Lakeside ave.

"AMERISKA DOMOVINA" (AMERICAN HOME)

NAPOČNINA:
Za Ameriko - - - \$4.00
Za Evropo - - - \$5.50
Za Cleveland po pošti - \$5.00
Posamezna številka - - - 3c

Vsa pisma, dopisi in depa naj se pošilja na "Ameriška Domovina"
6119 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio • Tel. Cuy. Princeton 189

JAMES DEBEVEC, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 135. Mon. Nov. 21st 1921

Kako se bo plačalo.

Državljanom je znano, da so pri zadnjih volitvah odobrili nad \$20.000.000, da jih država izplača bivšim vojakom ameriške armade, ki stanujejo v državi Ohio. Vsak bivši vojak dobi za vsak mesec službe \$10, in največja svota, ki se izplača enemu vojaku je \$250, in toliko časa približno so se nahajale Zjednjene države v vojni. Ker je med onimi, ki so deležni te nagrade, tudi nekaj stotin Slovencev, je umestno, da pojasnimo na tem mestu, kako in kdaj se bo ta denar plačal.

Prva dobra točka, ki se tiče izplačila tega denarja je, da nihče ne more ta denar prepisati na koga drugega, in sicer ne pred dnevom izplačila, niti po dnevu izplačila. To se je naredilo, da se zavaruje bivše vojake pred raznimi izkoriščevalci, ki so se pojavili še v vsaki državi, kjer so bivši vojaki dobili kako nagrado. Namen postave je, da v resnici bivši vojaki dobijo potrebni denar.

Približno 240.000 bivših vojakov se nahaja v državi Ohio, ki so opravičeni do nagrade, katero je narod dovolil. Posebna komisija je bila oblikovana od volivcev postavljena, kateri je naročeno, da čimprej začne razdeljevati denar. Ta komisija je pokazala dobro voljo ter je šla takoj drugi dan po volitvah na delo, kajti narod je s tako ogromno večino odobril izplačilo, da ni kazalo drugega kot začeti. Trije državni uradniki tvorijo komisijo, ki mora skrbeti za izplačilo. To so državni tajnik, generalni državni pravnik in državni avditor. In ti morajo vedeti, da je danes tisoče bivših vojakov brez dela že mesece in mesece ter da jim bo ta pomoč skrajno ugodno prišla. In vesela novica je izjava državnih uradnikov, ki pravi, da bodejo skrbeli, da dobijo bivši vojaki denar že pred božičem. Mi želimo le, da dotični uradniki držijo svojo besedo in preskrbijo v resnici bivšim vojakom božično darilo.

Kako se bo denar delil? Na jako priprost način. Sledite tem navodilom: Vsak bivši vojak mora dobiti posebno listino, s katero zahteva nagrado. Te listine razpošlje država še ta teden. Vsak bivši vojak bo tako listino dobil lahko na sodniji, v city hall ali pa pri postajah American Legion. Na tej listini mora biti zapriščena izjava bivšega vojaka, da je bil odpuščen iz armade. To je jako važno. Vsak bivši vojak, ki ne prinese zapriščene listine, škoduje le sam sebi s tem, da se njegova nagrada zadržuje. Poleg tega se pa mora vsak veteran identifikirati, tako da je komisija, ki preskrbi izplačilo nagrade, popolnoma prepričana o pravi osebi, in da ne obstoji nobena sumnja, da se nagrada plača nepoklicanemu.

Kakor hitro prejme komisija v Columbusu prosilno listino ter identifikacijo, tedaj bo komisija primerjala rekorde. Vsak bivši vojak ima svoj rekord v Washingtonu v oddelku za vojne zadeve. Primerjali bodejo ali se listina, katero je bivši vojak sedaj izpolnil stinja z listino, kakor jo imajo v Washingtonu. Kakor hitro je tu vse v redu, naredi državni blagajnik ček ter ga dopošlje na dom bivšemu vojaku. Izplačevalo se bo po vrsti, kakor listine prihajajo v urad.

Država bo dobila denar za izplačilo vojakom s tem, da bo prodala bonde, to je državne obveznice. Država se zaveže pri gotovih bankah, da bo v toliko in toliko letih plačala denar nazaj, banke vzamejo te obveznice ter na nje posodijo denar. Kdorkoli ima te bonde, ni treba od njih davka plačati. Ako imate vi, recimo, \$1000 premoženja, bi morali od tega plačati \$23.80 davka na leto, ako pa vložite ta denar v državne obveznice, ni treba plačati nobenega davka. Iz tega je razvidno, da bo država jako hitro prodala te obveznice. Brez vprašanja je, da ne bi bile te obveznice takoj plačane.

Kar se zahteva od države je, da se vsa zadeva pospeši, da ne bo nobenega zavlačevanja. Bivši vojaki so potrebni in vredni te male nagrade. In najlepši božič bodejo imeli, če jim država dotedaj plača, kar jim gre.

DOPISL

Collinwood. Cenjeno uredništvo. Prosim, da natisnete par besed o našem položaju. Delavskih razmer ne bom opisoval, ker vsakdo ve, da so sto procentov pod ničlo, toda na društvenem polju pa vseeno dobro napredujemo, kajti imamo to prednost, da so se v teh časih postavile ženske nam moškim za vzgled ter so vrle Collinwood-čanke ustanovile kar dvoje novih društev. Eno na južni strani naselbine, drugo pa na severni strani. Oba društva sta se priklopila k domači podporni organizaciji, Slovenski Dobrodelni Zvezi. Prvo ustanovljeno društvo si je nadelo ime "Collinwood-ske Slovenke", drugo pa "Združene Slovenke". Žene in dekleta v Collinwoodu, pristopite k temu ali drugemu društvu in Slovenski Do-

brodelni Zvezi, ki je najboljša slovenska podporna organizacija na najbolj trdni finančni podlagi med vsemi drugimi organizacijami. Čast naj gre agitatorjem, ki se niso vstrašili truda ter so šli od hiše do hiše in nagovarjali žene in dekleta, dokler niso dobili pravo število članic. Ta dva agitatorja sta Mike Boskovič in Jim Medved, oba vrta naša rojaka, ki imata v tem pogledu veliko zaslug za narod, kajti dobro sta storila članicam, katere sta organizirala v pošteno in dobro poslujočo domačo organizacijo. Torej priporočam še enkrat ženam in dekletom, da pristopijo k enemu ali drugemu društvu, možje in fantje pa k društvu Kras, št. 8. SDZ. Danes je še lahko, jutri pa že ne veste, ker nihče ne ve, kdaj ga doleti nesreča.

Sedaj mi pa ne da vest, da ne bi še ničesar omenil, kar

mi srce teži. Čital sem že dva dopisa v Ameriški Domovini, zakaj Slovenci ne podpirajo slovenska podjetja. Enega je napisal slovenski fotograf, drugega pa slovenski barvar avtomobilov. Naj se pa še jaz oglašim. Jaz sem izdelovatelj mehkih pijač. Približno 25.000 Slovencev je v Clevelandu, in samo dva izdelovalca mehkih pijač imamo v naselbini. Prvi je Mr. Potokar, ki posluje pod imenom Double Eagle Bottling Works, drugi pa je naše podjetje, znano pod imenom A. & J. Collinwood Bottling Company. Ako bi se vsi Slovenci zavedali izreka: Svoji k svojim, bi gotovo ne zadostovala samo dva izdelovalca mehke pijače, toda res pa je, da še ta dva slovenska podjetja nimata dovolj opraviti. Vsa čast tistim, ki podpirajo slovensko podjetje, toda veliko jih je še takih, ki raje drugi narod podpirajo. Torej bi prosil vse tiste, ki ne podpirajo domačega podjetja, da jih začno od sedaj naprej. Slovenci imamo vsakovrstna podjetja, kar si kdo želi, in zakaj ne želite domačim ljudem napredka, ker so ga ravno tako potrebni kot drugi. Razlika je le ta, da če podpirate domače ljudi, da ima od tega vse narod korist, ako pa podpirate druge narode, pa ne bode nikdar čutili, da vam to kaj koristi. V silni vam drugi narodi ne bodo prišli na pomoč, torej zakaj bi druge podpirali. Slovenci zahtevajte vedno in povsod, kadar rabite mehko pijačo, izdelek od A. & J. Collinwood Bottling Co. in storili bodejte svojo narodno dolžnost.

Upam, da sem tudi jaz storil svojo dolžnost ter da bode mo postregli pri našem podjetju tako, kakor bo v vašo zadovoljnost. Pozdravljam vse čitatelje lista.

John Menart.

O ALKIMIJI IN ALKIMISTI.

V novejšem času je za alkimijo zopet zavladalo zanimanje. Iskanje "kamna modrosti" s katerim naj bi se na pravilo ljudi nesmrtnost in nezlahodne kovine izpreminjale v zlato ali srebro, je postalo zopet moderno. Največje vlogo je igrala alkimija, kakor je znano, v srednjem veku. Prvi alkimist, o katerem je doznano, da je bil slepar, je bil Le Cor, ki je prevaril Francoze, da zna delati zlato. Dal je skovati nekaj zlatega denarja, baje iz svojega novega zlata, s kraljevo sliko, in je bil radi tega imenovan za finančnega ministra. Tudi nemška cesarica Barbara, vdova cesarja Sigismunda, je bila znana kot strastna alkimistinja. O njej se pripoveduje, da je delala zlato s pomočjo bakra in arzena. Z istim poslom so se bavili tudi angleški velikaši, ki so hoteli tako na lahek način priti do premoženja. Mnogi so se tudi izdajali za alkimiste samo zato, da so lažje prišli v stike z dverom. Seveda so jim pozneje prišli kmalu na sled, ker niso mogli v gotovem roku napraviti zahtevane količine gotovih kovin. Vsi ti so morali pobežniti čez noč, ako so se hoteli izogniti smrtni kazni.

V XVII. stoletju je bil posebno poznan alkimist neki Setonius, ki je potoval po celi Nemčiji. V Draždanih ga je poklical saksonski knez k sebi in zahteval od njega, da mu izda svoje tajne. Tudi Setonius je zahtevo odklonil, nakar je bil obsojen v večletno ječo, iz katere ga je rešil poljski plemič Sendivogus. Setonius je kmalu nato umrl in zapustil plemiču neki rdeč prašek, s katerim je potem Sendivogus delal alkimistične čudeže. Prašek mu je pozneje ukradel vitemberški alkimist Muhleisen, ki pa ni imel sreče, da bi ga izrabil, ker je bil obesen.

Poleg navadnih sleparjev, ki so se iz same osebnosti dobičkalnosti izdajali za alkimiste, pa so se dobili tudi ljudje, ki so na tem polju prilično resnično znanstvenih rezultatov in so življali zato na dvoru in med narodom velik ugled. Tako je bil na saksonskem dvoru nenavadno upoštevan neki Sebalduš. Ko je umrl knez Avgust, je zapustil 17 milijonov zlatih dolarjev. Ljudje so kar javno govorili, da mu je vse veliko premoženje pridobil Sebalduš. Na Angleškem je živel v istem času alkimist Kelley. Bil je spočetka notar. Ker pa je potvoril neke dokumente, so mu odrezali ušesa in ga pregnali. Na svojem begu je v nekem selu odkril spis, ki je govoril o alkimističnih delih. Prestudiral je s svojim prijateljem dr. Desom knjigo in se poglobil v tajnost, kako se dela zlato. Prišel je na dvor cesarja Rudolfa, ki je za vsako ceno hotel izvedeti od njega tajnosti kovanja dragocenih kovin. Ker pa Kelley svojih tajnosti ni hotel izdati, ga je Rudolf vrgel v ječo, kjer je potem tudi umrl.

V to dobo spada tudi angleški plemič Butler, ki je mnogo potoval po svetu in bil končno ujet in prodan kot suženj v Afriko. Njegov gospodar je bil alkimist, Ukraedel je gospodarju alkimistični prašek in pobegnil z njim na Angleško, kjer je postal v kratkem slaven mož. Imel pa je slugo, ki ga je nato iz maščevanja naznanil, da potvarja denar, nakar so pri plemiču izvršili hišno preiskavo, a so našli mesto denarja samo 40 funtov zlata. Na dvoru Marije Terezije so bili zelo spoštovani alkimisti Sefeld, Laskaris in Philolet. Leta 1781. je bil posebno znan Anglež James Prince, ki je bil izredno bogat in učen in se je mnogo bavil z alkimijo. Govori se, da je izumel neko tekočino, s pomočjo katere je bilo mogoče delati zlato in srebro. Svoje poskuse je izvršil pred desetimi komisijami, ki so sestavile zapisnike, v katerih potrjujejo vsi podpisani, da je Prince v resnici znal delati zlato. Ti zapisniki so še sedaj ohranjeni.

Cudno je samo to, da se v današnji dobi še ni našel alkimist, ki bi znal delati zlato in srebro, ki ga vse države tako potrebujejo. Tak človek bi postal čez noč slaven, ker bi bil rešitelj državnih financ.

BEOGRAD PRED POL-STOLETJEM.

Beograd in Ljubljana imata več potoz skupnih. Kakor Ljubljana, je Beograd še nedograjeno mesto, kjer imamo v sredini povsod še obilo prostora za moderne stavbe. Tudi v najživahnejših ulicah se še tiščijo poleg visokih zgradb male pritlične ali kvetjenu enonadstropne kočice, ki pač ne sodijo v prestolico. V obeh primerih se mesto lahko pomnoži še za mnogo desetisočev ljudi, ne da bi se bilo treba razširiti na obsegu.

Beograd in Ljubljana sta stična tudi glede narodnosti prebivalstva. Prvi povsem srbsko, druga povsem slovensko mesto, saj ima po zadnjem štetju le še 3.3 odstotka Nemcev. Toda kakor je imela Ljubljana še pred dobro polovico stoletja povsem nemško lice s samonemškimi napisi, nemškim občevalnim jezikom in še leta 1869. do 41 odstotkov nemškim (ali nemškutarskim) prebivalstvom, tako je bil Beograd o isti dobi še pretežno orijentalno mesto s povečini turškim prebivalstvom, ki je napravljalo vtis mesta iz Male Azije.

Ob času srbskega ustanka 1804. do 1815. se je nahajalo v Beogradu sploh skoro izključno turško prebivalstvo. Turške hiše, značilno ozke, vijugaste turške ulice s turškim čaršijskim življenjem, nešteto džamij in minaretov (v XVII. stoletju baje do 100!), skratka isto, kar vidimo še danes v gotovi meri v starem delu Sarajeva ali pa v Skoplju. Na ulicah se je govorilo turški in le pokvarje-

no srbski, po prodajalnih največ grški — trgovski jezik je bil po evropski in egejski Turčiji novogrški —, celo v cerkvi in šoli več grški nego srbski. Način življenja, običaji, vse javno dejanje in nehanje je bil tipičen orijent. Le v malih predmestjih, zlasti v ravnini ob Savi so bivali Srbi, vse gorenje mesto so bivali Srbi, vse gorenje mesto in donavska stran je bilo povsem turško.

Ko je moral leta 1830. sultan slovensko priznati avtonomijo Srbije in so morali vsi Turki zapustiti osvobojeno deželo, so glasom mirovnih določb ostala le glavna utinjena mesta, med temi Beograd; tu so ostale turške garnizije in turško civilno prebivalstvo. Toda porta, dvolična in zvita, kakor je bila vedno, je izjavila, da smatra za trdnjavo ne le pravo trdnjavo ali grad v Beogradu (t. j. med Kalemegdanom in otočjem Save in Donave) marveč tudi gorenje mesto, ki je bilo obdano le s starim nasipom in razpadajočimi utrdami, vsekakor konjaj še senca "trdnjave". Zaradi takega tolačenja so se vneli spori s Srbijo, ki je zahtevala evakuacijo mesta.

To različno naziranje je bilo vzrok nenavadnemu položaju v mestu. Obe oblasti sta ljubosumno gledali na to, da varujeta svojo avtoriteto. Poleg srbskega policijskega urada le nekaj korakov proč, se je nahajal turški, poleg turških straž na mestnih vratih so stali srbski žandarji. Turške patrulje so korakale ponoči po mestu, in mnogokrat brez potrebe aretirale človeka, ki se ni mogel primerno legitimirati, dasi so ga seveda prihodnji dan morale oddati srbski mestni prefekturi.

Te abnormalne razmere so privedle do velikega konflikta v juniju leta 1862. Vsed neznanega povoda so se sprli pri nekem vodnjaku turški vojaki in srbski fantje, ki so prišli po vodo. Turki so v prepiru ubili srbskega mladeniča. Srbska policija je prihitela in aretirala ubijalce. Toda z druge strani je prihitela turška četa aretirancem na pomoč, na kar se je razvil med obema stražama na trgu ljut boj, ki je zahteval več človeških žrtev.

Ko se je raznesel glas o tem krvavem dogodku, je nastalo strašno razburjenje. Vse je zgrabilo za orožje, v turških kot v srbskih delih mesta, ki so se bili v zadnjih dveh desetletjih močno povečali. Prišlo je do strašnih pouličnih bojov, v katerih so se naskakovale ulice, mošeje, stražnice. To se je zgodilo dne 15. junija leta 1862. Na posled so dobili Srbi premoč in so oblegali turško policijsko poslopje, v katero so spravili ubijalce. Dolgo so se vnanji konzuli zaman trudili, da ločijo bojujoči se stranke, šele angleškemu turkofilnemu konzulu se je posrečilo, doseči premirje, po katerem se turške čete umaknejo v trdnjavo, proti garancijam za varnost turškega življenja in imetja.

Polagoma se je vračal mir med prebivalstvo, ko začne nenadoma dne 17. junija zju-

traj ob devetih iz trdnjave strašen bombardma nezavarovanega mesta, brez vsakršnega vnanjega povoda: Hiše so se rušile, padale so žrtve, vse je iskalo zavetja; ženske in otroci čez Savo v Zemum, a moški so hiteli pod orožje. Pet ur je trajalo najhujše obstreljevanje iz trdnjaviških topov; Srbi so se pripravljali na naskok na trdnjavo. Tedaj je intervencija avstrijskega konzula dosegla premirje.

Sedaj so se zganile velesile in dosegle, da je Turčija dovolila izpraznjenje mesta in se umaknila le na grad. Pa tudi za tega je knez Mihail leta 1867. dosegel, da mu ga je sultan prepustil "v čuvanje". Tedaj je izginila tudi dalje na trojni strani.

PRVA IN NAJVEČJA SLOVENSKA BANKA V AMERIKI.

The North American Banking & Savings Co.

6131 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

Kedaj

bo najlepša prilika poslati denar svojcem v stari kraj za božične praznike? Poština še vedno ni točna in hitra, kakor je bila pred vojno; krone so sedaj zelo poceni, nedvomno bodo zopet dražje čim bližje bomo Božiču. NAJBOLJŠI ČAS ZA POŠILJATEV JE SEDAJ.

Kje

boste poslali denar? Pri slovenski banki The North American Banking & Savings Co., na 6131 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

Zakaj

ravno pri tej banki? Zato ker vam nudi — 1. SIGURNOST; poslali smo že več sto milijonov kron in niti en vinar se ni še zgubil; vsako pošiljatev vam jamčimo z vsem premoženjem, ki znaša blizu poldrug milijon dolarjev. — 2. TOČNOST; vsaka pošiljatev gre nemudoma naprej; potom izvršitnih zvez, ki jih imamo z banko v Ljubljani, je denar tam brez vsakih sitnosti točno izplačan. — 3. POSTREŽBA; pri nas lahko pošljete denar vsak dan med bančnimi urami od 9 pop. do 3 pop. ter tudi vsak večer od 6 do 8 ure stranske vhoda na 62. cesti. — 4. CENE naše cene so nižje kot kje drugod.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjamo tužno vest, da je dne 11. novembra, 1921 po dolgi in mučni bolezni v Gospodu zaspal nad vse ljubljani soprog in dobri oče

Ivan Prišelj

v starosti 59 let. V svojo dolžnost si štejemo, da se tem potom srčno zahvaljujemo vsem, ki so nas tolažili v teh težkih urah in za časa njegove bolezni.

Tem potom izrekamo priščno zahvalo vsem znanem in prijateljem, ki so prišli ranjkega kropit na mrtvaškem odru. Posebno lepa hvala Rev. B. Ponikvarju za lepe obrede, hvala društvu sv. Janeza Krstnika, št. 37 J.S.K.J. in društvu Slovenec, št. 1. SDZ za podarjene vence in vsem, kateri so nam kaj pomagali v teh težkih dnevih.

Posebna hvala Anton Grdini za lep spreved. Srčna hvala vsem skupaj in Bog naj vam povrne. Tebi pa, nepozabljeni soprog in dobri oče, počivaj v miru, dokler se zopet he vidimo nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

Ana Prišelj, soproga, Ivan, Louis in Joe, sinovi, Agnes, omož. Pirc, hči.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Kašelj in prehlad.

V tem letnem času vlada kašelj in prehlad pri odraslih in pri otrocih. Če se zanemari, se razvije iz njega komplikacija, ki se lahko nevarno izognita se zlim posledicam prehlada z vzajem Sever's Cold and Grip Tablets (Severjevih Tableto) zoper prehlad in grip. Cena 30 centov. — Hitro odpočijte proti kašlju dobiti, če vzamete.

Sever's Cough Balsam

(Severjev Balsam zoper kašelj). Pomirjuje razdraženost, omehča lažje dihanje in pomaga pri povrnitvi normalne stanja. Vredna steklenica 50 centov, manjše 25c. Pri lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Telefoni v mestu Main 2003 Central 1090

Telefon v podružnici: O. S. Princeton 355 R

JOHN L. MIHELICH

PRVI SLOVENSKI ODVETNIK

Glavni urad: 982 Engineers Bldg.

Podružnica: 6127 St. Clair Ave.

Uradne ure v podružnici:

Zjutraj od 9-9.

Zvečer od 6-8.

Stanovanje: 1208 Addison Road.

Čez dan se obrnite na glavni urad.

Načrtovanje iz druge strani.
turska garnizija iz Beograda.
Vse turško prebivalstvo se je izselilo; turške mestne dele so podrli in na njih prostoru zgradili nove stavbe. Od vseh garnizij je ostala le ena sama še...

KULTURNO DELO V ANEKTIRANEM OZEMLJU.

Ko so italijanske čete zasedle Goriško, Trst in Istro ni bil zadan našemu narodu, ki prebiva v teh krajih le hudi politični, ampak tudi kulturni udarec. Kar je bilo žejno naše besede, je čez noč ostalo odtrgano od knjig, od beletrističnih in znanstvenih revij, izhajajočih v Sloveniji. Narod, odrezan od svoje prave domovine se je torej naenkrat znašel pred nalogo kulturne samopomoči. Podajamo par besed o tem, kako je njegova kulturna sila prišla do izraza in razmaha.

Najprej se je iz potrebe rodila "Mladika", le skromen poizkus delovanja kulturnih amaterjev, ki so vključili italijanskemu pritisku ostali na svoji rodni grudi. V drugem letu svojega obstoja pa se je "Mladika" izpopolnila. Urejevanje je prevzel goriški rojak, pesnik in pisatelj France Bevk. Njegov polumesečnik je nekake vrste prehod iz družinskega lista v literarno glasilo. Na tej stopnji je publikacija seveda težko držati, ker mora ustrezati vsem slojem, ki so naročeni nanjo, inteligentem in preprostem kmetskemu ljudstvu. Pa vključ vsem tem težkočam "Mladika" izhaja, uspeva, se izpopolnjuje ter nudi užitek in informacij dovolj na vse strani.

Kmalu po ustanovitvi "Mladike" se je pokazala nujna potreba lista za mladino. Topot je prevzela iniciativa "Zveza jugoslovanskih učiteljev" v Trstu, ki je začela izdajati mesečnik "Novi rod". "Novi rod" je danes brez dvoma najboljši slovenski mladinski mesečnik; izdajatelj in uredništvo se je s pomočjo resnih slovenskih leposlovcev in slikarja Bucika, prav ugodno posrečila namerna ustvariti z "Novim rodom" mesečnik za mladi svet z vredno vsebino, vsled česar ga tudi odraslo občinstvo rado bere. "Novi rod" ureja pesnik Janko Samec v Trstu. Slovenskemu mladinskemu listu nekoliko sličen je hrvatski mesečnik "Nova nada", ki ga izdaja ista "Zveza" in ki je namenjen hrvatski deci v Istri.

Poleg "Mladike" in "Novega roda" imajo bratje v anektiranem ozemlju dve matice. V Gorici obstoji "Goriška Matica", institucija za izdajanje knjig poljudne vsebine. Po svojem ustroju je "Goriška Matica" podobna Mohorjevi družbi, toda s prijetno razliko, da je sodobnejša, modernejša in torej bolj šla. Goriška Matica izdala letos troje knjig: zvezek povesti pod naslovom: "Naši ljudje", spisal Alojzij Remec; knjigo pesniških prepovedi "Gorske pravljice", spisal Joža Lavrenčič in kolekar. Teh troje publikacij bo imelo zaradi visoke naklade zmerne ceno 5. lir. Knjige "Goriške Matice" se med ljudstvom pričakujejo z velikim zanimanjem in bodo nedvomno dosegle uspeh, ki jim gre.

Društvo "Ljudski oder" v Trstu pa je osnovalo "Socialno Matico". Jedro te Matice tvorijo izveščine bivši člani Višjega kulturnega sveta v Trstu, ki je pred dvema letoma izdal kulturni vestnik "Njivo". V založbi "Socialne Matice" izide letos troje knjig, in sicer: kulturno-historičen socialni roman izza let vojne in okupacije, "Medvladje". Delo je napisal znani primorski novelist J. Pahor. Poleg tega izda "Socialna Matica" eno knjigo Ljentinovih govorov ter kolektar s primernimi spisi socialne

vsebine. Cena tem publikacijam bo 10. lir.

Za širjenje glasbe med tržaškimi Slovenci skrbita Ku-marjeva glashena šola in šola "Glasbene Matice" v Trstu. Pianist Srečko Kumar je lani in letos priredil več koncertov v raznih krajih Julijske Benečije ter dosegel prav lepe moralne uspehe. Gledališča, žal, Tržačani in Goričani nimajo. Zato pa se tem intenzivneje goji dramatika na deželi, ki se polagoma emancipira od vprizoritev odeskih neslanosti ter sega po boljših domačih delih, predvsem po Finžgarju. Na deželi delujejo uspešno tudi mnogo pevska društva, ki krepijo narodno zavest in dokazujejo, da bo naša pesem in naša beseda tudi med podjarmljeni Jugoslavlani ostala nesvo-bodnim bratom v razvedrilo in uteho.

Mala kronika. Stanko Jeras, 8 letni posestnikov sin iz Šmartna pri Kamniku, je šel po cesti. Na cesti je stal voz, naložen s hlodi. Ravno v trenutku, ko je šel mimo voza, so se hlodi sprožili; eden je padel Jerasu na desno nogo in mu jo strl. — Ana Godina, uslužbenka v hotelu Slon v Ljubljani, je bila zaposlena pri delu na dvorišču. V tem trenutku pa je zagnala neka stranka skozi okno II. nadstropja steklenico, ki je s takilo silo priletela Godini na levo roko, da je razpočila in jo močno ranila. — Franciška Gorše, posestnikova hči iz Brež, občina Jurjevica, je šla po hosti. Pri tem pa jo je zadela neka veja na desno oko in ga nevarno ranila. — Aleks Blažević, mizarški vajenec, stanujoč v Kamniški ul. 186, je šel na delo. Pri hoji pa mu je spodletelo, da je padel in si pri padcu zvil levo nogo v členku. — Albin Gajšek, mesarski vajenec v Budini pri Ptuj, je našel neke vrste patrone. Ko jo je pobral jo je hotel stisniti, v tem pa je patrona eksplodirala in mu raztrgala dlan desne roke. — Franc Zonta, delavec pri Gospodarski zvezi je zagal drva na cirkularni žagi. Podajalka polen pa ga je nehote sunila v komolec in v tem trenutku ga je zgrabila žaga za desno roko ter mu jo razmesarila.

Nesreče in nezgode. Po-zaršek Marija, žena ključavničarskega pomočnika na lžanski cesti, je pustila za trenutek svojega petmesečnega otroka Franceta v zibki v varstvu neke devetletne deklice. Ta je začela stikati po polici, kjer je stal lonec vrelega kropa. Lonec se je prevrnil in padel ravno na spodaj ležečega otroka, ki je dobil pri tem smrtno nevarne opekline. — Rus Josip, desetletni posestnikov sin iz Strug je padel raz voz in si zlomil desno nogo. — Vladimira Tome, 15 mesecev stara hčerka policijskega stražnika, je jedla jabolko. Pri tem ji je kosček zdrčal v dušnik in so jo morali prepeljati v bolnico. — Svete Anton, posestnikov sin iz Tomišlja, je zajezdil konja in ga šel napajati. Ko se je konj sklonil k vodi, je Svete padel in se močno poškodoval po celjustih.

Prijetna gosta. V kavarno Zigar v Vetrinjski ulici v Mariboru je prišel v petek neki gospod z damo. Oba sta se imenitno postregla in napravila približno za 300 K "cehe". Ko bi bilo treba plačati, sta mirno odgovorila, da nimata niti vinarja pri sebi in da bosta plačala naslednji dan. Seveda natakari, ki sta mu bila gosta popolnoma nepoznana, ni mogel privoliti v to in je zahteval takojšnje plačilo. Ta "predrznost" pa je žensko tako razkačila, da je skočila natakariju v lase in ga tako razpraskala po obrazu, da je moral iskati pomoč na rešilni postaji. Mica Kovačeva in njen kavalir se bosta morala zagovarjati pred sodiščem.

Grožen zločin pri Gornji Stubici. Brata Marko in Va-

Slovenska Dobrodelna Zveza

The Slovenian Mutual Benefit Ass'n.

UST. 11. NOV. 1910. INK. 11. MARCA 1914.
V DRAVI OHIO V DRAVI OHIO

Sedež Cleveland, O. Tel. Pr. 2587 1004 E. 62. St.

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: JOHN GORNIK, 6217 St. Clair Ave.
I. podpred. ANTON GRDINA, 1053 East 62nd St.
II. podpred. JOHN IVANČIČ, 3051 Elyria Ave.
Lorain, Ohio

Tajnik: FRANK HUDOVNIK, 1073 Addison R.
Blagajnik: JERNEJ KNAUS, 1052 E. 62nd Street

NADZORNI ODBOR:
1) LOUIS J. PIRC, 6119 St. Clair Avenue,
2) IGNACIJ SMUK, 6220 St. Clair Avenue,
3) LEOPOLD KUSLAN, 18511 Nottingham Rd.

FOROTNI ODBOR:
1) ANTON OSTIR, 1158 East 61st Street,
2) HELENA PERDAN, 935 East 185th St.
3) FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue,

FINANCNI ODBOR:
1) FRANK M. JAKŠIČ, 6111 St. Clair Ave.
2) PRIMOŽ KOGOJ, 6518 Edna Ave.
3) FRANK CERNE, 6033 St. Clair Avenue.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JAMES M. SELISKAR, 6127 St. Clair Avenue.
GLASLO ZVEZE:
AMERISKA DOMOVINA, 6119 St. Clair Avenue.
Vse denarne zadeve in stvari, kar se tiče upravnega odbora, naj se pošilja na vrh. tajnika.
Vse pritožbene zadeve, ki jih je rešil društveni porotni odbor, se pošilja na predsednika porotnega odbora Anton Ostir, 1223 E. 60th St.

lentin Hanžek v Gornji Stubici sta že dlje časa živela v prepiru s sosedom Francetom Vulanom zaradi nekega zadržnega zemljišča. Dne 15. oktobra sta brata Hanžek sklenila, da obračunata z Vulanom. Našla sta ga pred vrati njegove hiše ter ga s sekiro obdelovala tako da je Vilan, na kose ssekan, obležal pred hišo. Ko so Vulanovi sorodniki prihiteli iz hie, sta podivjana brata s sekiro pobila tudi Vulanovo ženo in sina Stefana. Mrtvo ženo sta potem zavlekla v bližnji jarek. Orožniki, ki so kmalu prihiteli na lice mesta, so podivjana brata razorožili in izročili sodišču.

Kako naprej?

Blagoslov mladinskega doma mora danes v vsako naše mesto in vsaj v vse večje industrijske kraje, sicer doživimo grozno narodnostno katastrofo! Gorje nam kot je danes mladina ostane kot je in taka doraste! Šola lahko mnogo stori, res, a njen upliv je danes pretesen in ne seza — poza šolo: je pa tudi vobče še vse preveč učilnica in premalo — vzgojevalnica. Narod mora sam na delo, s samopomočjo! Pravi mladinski ljubitelji pa morajo voditi to delo, samoreševanja.

STIRI PRODAJALNE se dajo v rent, pripravne za vsako trgovino, kakor želite. Lepi prostori, v objudeni okolici. Primeren rent. Prodajalna se nahajajo na 321 E. 156th St. Vpraša se na 15702 Waterloo Rd. (137)

ISCEM DELO kot perica, bi hodila na dom ali operam na svojem domu. 1152 E. 61st St. (137)

SOBA SE ODDA v najem za enega ali dva fanta, brez hrane. 976 E. 89th Pl. (137)

NAŠEL SE JE velik ključ. Kdor ga je zgubil naj vpraša na 1306 E. 55th St. (137)

V NAJEM SE DA 5 sob, kakor tudi dve posebni, sobi ter dobra klet. Vprašajte na 1416 E. 34th St. (136)

PRODA SE ena najboljših GROCERIJ (in mesnic v Collinwoodu. Najboljši prostor in odjemalci. Proda se radi družinskih razmer. Natančneje se poizve v upravi lista. (137)

DEKLE ISCE SLUŽBO za hišna opravila. 6214 St. Clair ave. spodaj (136)

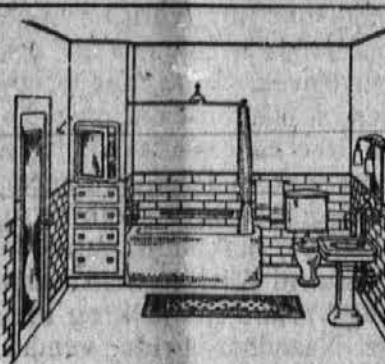
W. K. DRUG COMPANY.
EDINA SLOV. LEKARNA
v Clevelandu

Najboljša zdravila, točna postrežba.
St. Clair Ave. & Addison Rd.

JOHN KOMIN,
lekarnar (x)

SRAJCE
Moške praznične srajce
"avondale" izdelka
\$1.50, \$1.75, \$2.00
Belaj & Mecnik
6305 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, O.

AMERISKA DOMOVINA
6119 ST. CLAIR AVE.

Za zanesljivo delo in točno postrežbo za plumberske in enaka dela pokličite

A. J. BUDNICK & CO.
6703 ST. CLAIR AVE.
Rosedale 3289
Res. Nottingham 238 M

Odprto med tednom do 5. zvečer
v soboto do 8. zvečer. (f.m)

SPREJME SE V SLUŽBO slovensko dekle, ki razume hišna dela. Jako dobra služba. Vzemite Kinsman karo do 116. ceste, kjer izstopite in vprašajte na 3419 E. 116th St. Tel. Union 928-W (135)

JOS. DEMSHAR,
slovenski stavbenik in kontraktor.
643 EAST 108th ST.
Tel. Eddy 9140-W.

CENIK KNJIG.

Prvi med Indijanci	25c
Tri indijske povesti	25c
Kraljičin deček	25c
Marijina otroka	25c
Korjenska brata	25c
Praski Judek	25c
Zvesti sin	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c
Angel suženj	25c
Pregnanje indijskih misionarjev	25c
Sladokopi	25c
Prisega huronskega glavarja	25c
Boj in zmaga	25c
Marion krščanski deček iz Libanonu	25c

MALO ŽIVLJENJE

Povest - - - - - Spisal Dr. Fr. Dětela.

In trdo je res šlo zanj; za kaj zaslužek je pozimi redek, ko ljudje za živeži radi delajo; Mihova muzika pa je počivala že par tednov. Dolga je pot do Primoža v grdem vremenu, in večkrat je Juriju, kadar jo je hodil, prišlo na misel doli ostati čez zimo; a če je premislil, kakih sitnosti bi utegnil nakopati svoji rodovini, se je zbal.

"Veste kaj?" pravi nekega dne svojima tovarišema. "Jaz grem do Rožanca, da si izposodim par goldinarjev. Poleti mu jih vrnem, magari z obrestmi."

"Primojdunaj," se zasmije Premec. "Vidi se, da ti ne poznaš moža. Naj ga poprosi sam Bog na posodo, brez poroka mu ne da on nič. On bi bil Kristusa za pol manj prodal ko Judež."

"O za pol več," se oglasi Miha. "Dober kup pa ne prodaja Rožanec."

"Jaz pojdem vendar; saj sva prijatelja, in saj veste, kaj je storil zame."

"O kaj pa!" pravi Premec. "To je kaj posebnega! Reci starcu, naj se obesi namesto tebe, rajši bo storil, ko da bi ti kaj dal na posodo. Če bi mu bil jaz rekel: daj deset krajarjev, da rešiva Jurija, ki ga hočejo umoriti, misliš, da bi bil dobil? Nikoli ne."

Tako je govoril Premec; a Jurija ni pogovoril. Napoti se k Rožancu in dobi gospodarja na dvorišču, ko je baš butare delal. "Dober dan, oče Rožanec!" ga nagovori. "Vi pa butare?"

"Butare," mu odgovori. "Odkod pa ti?"

"E, od vseh krajev."

"Največ si pri Premcu, kaj?"

"Zdaj tu, zdaj tam; tako se klatim po svetu."

"Prav imaš! Malo moraš počakati, da te ljudje pozabijo, potem si pa dober; nobena živa duša ne bo več po tebi vprašala. Če hočeš, pojdiva v hišo! Kos krulja in malo pijače imam zmeraj pri rokah."

"Ne, oče; saj se tukaj lahko pomeniva. Veste, jaz sem po nekaj k Vam prišel."

"No, kaj bo dobrega?"

"Oče, tako-le je: jaz nisem slab delavec, kaj?"

"O dober, dober; jaz te že poznam."

"Poleti, glejte, bom lahko dobil dela, kolikor ga bom hotel, če me prav letos še niso radi jemali. Ščasoma ljudje vse pozabijo, jelite!"

"Tako je, noben človek ne bo več mislil na to, da si uha-jač."

"Vidite, zdaj pa dela ni, in kdo me bo na zimo vzel? Poleti si bom pa precej zaslužil, poleti, in če boste potrebovali kakkega delavca, me kar imate."

"To je že prav."

"In delal Vam bom pridne-je in tudi ceneje ko vsak drugi. Mlatit Vam pojdem in kosit za tri groše na dan."

"Kar v roko udari!" pravi mož veselo in iztegne svojo desnico.

"Samo plačajte mi nekaj naprej!"

Osupel ga pogleda Rožanec, in pridna korošica mu zastane.

"Veste," nadaljuje Juri, "potlej ne bom tako potreboval, zdaj sem pa res potreben, in Vam je pač vse eno, če daste zdaj ali pozneje."

"Fant, ti praviš: vse eno? Kako more kmet, ubog kmet kaj denarja dati od sebe, če ni še prodal svojih pridelkov in svoje živine!"

"Saj ste prodali žita oni teden!"

"Kaj prodal! Seveda sem prodal; toda, kako prodal! V izgubo sem moral dati, v čisto izgubo. Ej, potreba, po-

treba in skrb! Fant, ti nimaš še nič skrbi, ker si sam; kdor ima pa svojo zemljo, ta ni nikoli brez skrbi."

"No, takih skrbi bi se jaz ne bal," omeni Juri.

"Zato, ker jih ne poznaš. Ti še nisi nikdar plačeval davka in ne veš, kaj se to pravi: hiša brez denarja, rubežen pa pred durmi."

"Vaše posestvo nese vendar lepe denarce."

"Lehko bi jih, lahko; Bog ve, da lahko! Toda kaj ti pomaga, če vidiš lepo drevje v gozdu, da se ti ga srce veseli; a prideš drugič pogledat in vidiš, da je drugi posekal! In kak krompir je bil zrasel na njivi! Debel kakor repa, in kar usulo se ti ga je pod stebrom; ko sem pa začel kopati, sem pa videl, da je boljši že pobran. Potlej naj pa nese denarce kmetija! Koliko sem zložil žita v kozelc! Na tesno sem je dejal, snop pri snopu, samo lepo pšenico, trdo kakor jeklo in svetlo kakor led. Ko pa pridem z vozom nakladat, je bilo pa vse narahljano; skoraj vsak drugi snop je izginil!"

"Kaj, da tako kradejo po Gorici!" se začudi Juri.

"Tako in pa še bolj! Toda nekaj jih poznam, in ker si baš tu in menda večkrat Premca vidiš, reci staremu: če ga dobim jaz enkrat v moji hosti, da bo drva sekal in škodo delal, ali pa okoli moje kozelca kaj iskal, česar ni izgubil, mu posvetim v dvocevk, da bo imel za nekaj časa dosti. Da moram ravno jaz imeti tako tatinsko sosesčino!"

"Oče, Premca menda po krivem dolžite," zagovarja Juri svojega dobrotnika.

"O kaj pa, po krivem! Le govori zanj! Meni so ljudje pravili, ki se ne lažejo, in dolgo sem že potrpežljivo gledal, kako se pase ta nesnaga na moje stroške."

Juri se je bal, da bo starec zdaj, ko mu je prišel najljubši predmet na misel, o tem govoril brez konca in kraja, in zasukal je govor zopet na svojo prošnjo. "Hudo je, oče, hudo!" pravi. "Pa veste kaj? Zavoljo tega bi meni vendar lahko posodili par goldinarjev. Črez pol leta Vam jih odslužim."

"Oh, ljuba duša," vzdihne Rožanec. "Črez pol leta! Kje je še to! Bog ve, če boš takrat še pri volji izpolniti svojo obljubo!"

"Saj sem Vam segel v roko."

"In Bog ve, če boš še mogel to storiti. Zandarji še vedno okrog lažijo, in če te dobe, kdo mi bo povrnil?"

"Bodo pa oče dali, ali pa France."

"Ha, ha," se bridko nasmehuje Rožanec; "oče ali pa France! Saj poznam oba dobro! Od teh ne dobiš denarja; trda sta kakor gabrova grča. Ha, ha! da bi ta dva kaj plačala, na to še misliti ni!"

"Pa jaz imam še nekaj do-te!"

"No, pa Bog ve, kdaj jo dobiš, ali pa nikoli! Tvoj oče lahko še dalje živi ko jaz."

"Da bi le Bog dal!"

"Ej, zlodeja, Juri! kaj pa meni potlej pomaga vsa ta kupčija! Jurček, kar pustiva neumne - maruje, ti pa pojdi z mano, da ga spijeva vsak eno kupico, hruševca, kakršnega ti še nisi pil."

"No, pa Bog ve, kdaj jo dobiš, ali pa nikoli! Tvoj oče lahko še dalje živi ko jaz."

"Da bi le Bog dal!"

"Ej, zlodeja, Juri! kaj pa meni potlej pomaga vsa ta kupčija! Jurček, kar pustiva neumne - maruje, ti pa pojdi z mano, da ga spijeva vsak eno kupico, hruševca, kakršnega ti še nisi pil."

"No, pa Bog ve, kdaj jo dobiš, ali pa nikoli! Tvoj oče lahko še dalje živi ko jaz."

"Da bi le Bog dal!"

"Ej, zlodeja, Juri! kaj pa meni potlej pomaga vsa ta kupčija! Jurček, kar pustiva neumne - maruje, ti pa pojdi z mano, da ga spijeva vsak eno kupico, hruševca, kakršnega ti še nisi pil."

"No, pa Bog ve, kdaj jo dobiš, ali pa nikoli! Tvoj oče lahko še dalje živi ko jaz."

"Da bi le Bog dal!"

"Ej, zlodeja, Juri! kaj pa meni potlej pomaga vsa ta kupčija! Jurček, kar pustiva neumne - maruje, ti pa pojdi z mano, da ga spijeva vsak eno kupico, hruševca, kakršnega ti še nisi pil."

"No, pa Bog ve, kdaj jo dobiš, ali pa nikoli! Tvoj oče lahko še dalje živi ko jaz."

"Da bi le Bog dal!"

"Ej, zlodeja, Juri! kaj pa meni potlej pomaga vsa ta kupčija! Jurček, kar pustiva neumne - maruje, ti pa pojdi z mano, da ga spijeva vsak eno kupico, hruševca, kakršnega ti še nisi pil."

"No, pa Bog ve, kdaj jo dobiš, ali pa nikoli! Tvoj oče lahko še dalje živi ko jaz."

"Da bi le Bog dal!"

"Ej, zlodeja, Juri! kaj pa meni potlej pomaga vsa ta kupčija! Jurček, kar pustiva neumne - maruje, ti pa pojdi z mano, da ga spijeva vsak eno kupico, hruševca, kakršnega ti še nisi pil."

"No, pa Bog ve, kdaj jo dobiš, ali pa nikoli! Tvoj oče lahko še dalje živi ko jaz."

prostorna klet; Rožanec jo odklene in porine mladeniča noter.

"No, Juri kaj vidiš tu notri?" ga vpraša.

"Dve kadi zelja."

"Aha," se smeje oni, "to je tudi notri, tudi. Pa poglej sem! Ob steni, kaj pa visi tu?"

"Zajčje kože."

"No, vidiš! Same lepe, suhe zajčje kože. Petnajst jih je, in poglej, ljuba duša; v ponedeljek je v Ljubljani semenj, jaz ne morem iti, ker imam dela doma; ti pa lahko stojiš in vzameš to-le s sabo. Če skriješ pod suknjo, ne bo vedel noben človek, kaj neseš. Klobučarji se bodo pa kar stegli zanje; tako lepe kože so to. Reciva, da dobiš za vsako štiri groše — dobiš boš pa lahko več, primaruha! takšno blago, le poglej jih — no, pa reciva, da štiri groše, in petnajst kožic, to je že blizu štirih goldinarjev."

"Ne vem, če bo toliko, oče," ga ustavi Juri in začne računati. "To je menda samo tri goldinarje."

"Ni mogoče!" zavpije Rožanec, "le štejava! Če bi jih bilo samo pet, bi že te vrgle en goldinar; zdaj jih je pa petnajst, pomisli: petnajst!"

"No, in to je trikrat pet."

"Hentaj! menda res. Toda ti jih boš veliko dražje prodal; ne smeš takoj prvemu dati; poskusi malo, kakšen je kup, in drži na žive in mrtve!"

Juri ni vedel, ali bi se smel Juri dedcu ali bi se jezil; toda kaj je hotel storiti? Če odreče, ne dobi denarja nič; en dan ali dva dni se pa že roma po svetu, in kdo ga pozna v mestu!

"Kar se bo dalo, bom storil," pravi. "Zanesite se name!"

"Tako je prav! Kaj bi zametaval dobro roblo! Pot je skoraj nič ne velja; zapravljati seveda ni treba. Črez Savo se prepelješ na prvem brodu po čolnu; na ladjo ti ni treba hoditi, ker je predrago. Semintja boš plačal štiri krajarje. V Ljubljani imaš pa petnajst krajarjev črezin-črez dosti."

"Petnajst krajarjev, oče! Kaj pa mislite! Toliko me stane, čez grem v Dolino."

"Ha! Ali hočeš hoditi po svetu pijan kakor muha? Glej, da se mi v Savo prevrneš! — No, pa vzemiva dvajset krajarjev, ker si že tako razvajen; potem boš pa živel kakor praprški gospod. — Kar ti ostane, prinesi lepo domov in glej, da kaj ne izgubiš in da ti na semnju kdo kaj ne izmakne. Mestni ljudje so vsi vražji in kar gledajo, kako bi osleparili tujca. Poldrugi goldinar, polovico izkupička, boš dal potlej meni, drugo polovico ti pa jaz posodim tja do sv. Jurija, tvojega patrona. Obresti pa ne maram nič, ker jaz sem krščanski človek. — Tako, Juri! Kadar odrineš, mi pridi povedat, da ti izročim blago!"

Kar tepel bi skopuha kakor ajdovo slamo, si je mislil Juri, če ne bi bil baš Rožanec. Toda le počakaj!

VI.

Grd dan je bil v Ljubljani semanj dan; deževalo je in sneg je naletaval vmes, da so tla, razteptana od mnogih nog, kar plula. Mnogi ljudje se je valila sempatja: eni hite po gotovih opravkih, drugi ogledujejo štacune in krame in premišlujejo, ali bi se kaj kupili; ti iščejo svojih znancev, oni so jih našli in se glasno razgovarjajo z njimi; vmes pa ropočejo vozovi in bega živina.

Pri klobučarju na trgu je že dolgo kmetski fant od strani gledal in čakal, da se odmaknejo kupci. Zdaj se približa, a ne pogumno in moško kakor fantje njegovih let, ampak plaho in urno, kakor boječ se, da se skesa, ako bi hodil počasi.

"Jaz imam zajčjih kož na prodaj," reče poluglasno Juri; zakaj on se je obrnil na prodajalca.

Klobučar ga nekaj časa

pazljivo gleda in reče, naj pokaže.

Juri razveže culico in razloži svojo robo. Dolgo jo ogleduje oni, vse predolgo za Jurija, naposled pa vpraša: "Po čem?"

"Po štiri groše."

"Fant, ali si znorel?" pravi oni. "Po dva ti dam, če hočeš; in kar pusti tukaj!"

"Ne, ne morem dati."

"Kaj ne moreš dati, ko si vse zastojal dobil! Dva groša dobiš še po vrhu, pa nič več." In klobučar seže po ruti.

"Res ne morem," reče Juri in prime za drugi konec.

"Stoj, fant!" pravi zdaj oni na glas. "Pridejo zandarji mimo, boš pa lahko dal."

A tako srepo ga pogleda Juri in tako krepko mu stisne pest, s katero je držal robec, da je takoj izpustil. Juri povije svoje blago in izgine med ljudmi. Malo so bili za njim pogledali, ko je klobučar rekel zadnje besede; a kdo se meni za tuje ljudi!

Poldne je zazvonilo; vse ljudstvo se odkrije, in kjer jih je več skupaj, začne eden glasno naprej moliti. Najglasnejše pa moli tam na trgu star štacunar, ki klobuke prodaja. Po vsem trgu se razlega njegov glas, in nehoti moli tudi Juri za njim in se počasi bliža. To mora biti dober človek, ki je tako pobožen, si misli in čaka, kdaj bo molitve konec. Zdavnaj je že odzvonilo, a rejeni klobučar še vedno našteva svetnike in svetnice, kakršnih Juri še nikdar ni slišal, in neutrudno odgovarjajo ljudje krog njega. Nazadnje pride vendar "čast bodi", in velik križ sklone molitev. "Ta je bila pa dolga," meni nekateri, "prav za deževen dan." Ljudje se začno razgubljati po krčmah, in trg se prazni. Zdaj se zdi Juriju čas ugoden. Urno stopi k možu in ga nagovori:

"Oče, jaz sem tudi za Vami molil," pravi. "Zdaj bova pa kupčijo naredila."

"Prav je; jaz imam pa tudi najboljše blago."

"Jaz bi Vam nekaj prodal," seže mu Juri v besedo, "zajčjih kožic, če jih potrebujete."

"Kaj pa, da jih potrebujem. Le sem z njimi!" In zopet razgrne Juri svoje blago in gleda boječe kupcu v obraz, kaj poreče.

"Koliko hočeš imeti?" vpraša oni.

"Ne veliko," odgovori Juri. "Po štiri groše Vam jih dam."

Mož premetava kože, jih mane s prsti, ogleduje od vseh strani, potem pa izvleče mošnjo. Aha! se veseli Juri, nisem se varal, to je pravičen in pošten mož. Štacunar našteje in pomakne denar Juriju: "Tu imaš, fant!"

Juri pregleda in vidi, da je naštel samo dva goldinarja in štiri groše.

"Oče, Vi ste se zmotili," pravi. "Tukaj manjka šestnajst grošev, za štiri kože ste mi utrgali."

"Prijatelj, te boš pa navrgel!" reče oni in se grdo zasmehuje. "Tukaj je denar, vidiš? Zdaj pa tja-le poglej!"

Juri se ozre.

"Tam so pa zandarji! Take priče, kakor si ti, jaz poznam."

Juri se je tresel od jeze, prebledel je in zardel, in prva misel mu je bila, da bi skočil v dedca in mu premel kosti; a vedno bliže prihajata dva bajoneta.

(Nadaljevanje.)

CUNARD-ANCHOR

Največji, najhitrejši parniki sveta. Izvrstna postrežba potnikom. V vsakem mestu je agent.

V Jugoslavijo, Bolgarijo, Rumunijo in Ogrsko, preko Dubrovnika, Trsta in Reke:

CARONIA 7. dec. Listek do Trsta \$110, do Reke \$111. Taksa \$5.

Via Cherbourg & Southampton.

CARMANIA 3. dec. AQUITANIA 13. dec.

Javna Drazba.

DNE 17. NOV. '21. OB 7. URI ZVEČER

pričnem na javni dražbi (licitanti) razprodajati svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine in drugega blaga. Opozorjam zlasti na krasne ure, prstane, verižice.

Dražba bo trajala samo toliko časa, da se razproda za deset tisoč dolarjev blaga in bo nudila vsakemu, da kupi vsako, na dražbo postavljeno blago za NIŽJO CENO kot so danes tovarniške cene na debelo.

S tem se nudi najlepša prilika, da kupite ure, verižice, prstane in drugo zlatarsko blago za cene, ki so od ene tretjine do ENE POLOVICE nižje, kot so bile kdaj v moji ali kateri drugi zlatarski trgovini.

Pomnite: Kakorhitro bo za deset tisoč dolarjev blaga razprodanega, se DRAŽBA USTAVI in plačati boste morali zopet navadne tržne cene za vsako blago.

Ne zamudite te prilike, ki se vam ne bo nudila nikdar več. VSAKO, NA DRAŽBI PRODANO BLAGO GARANTIRANO, in s tem ste zagotovljeni, da bo vsak prejel POSTENO BLAGO.

NAJLEPŠA PRILIKA ZA NAKUP BOŽIČNIH IN NOVOLETNIH DARIL.

Se priporoča

FRANK CERNE,

6033 St. Clair Ave.

TRI SOBE SE DAJO V NAJEM za mirno družino, elektrika, kopališče in klet zase. 5806 Prosser ave. (130)

5 SOB SE DA V NAJEM, elektrika in kopališče. Vpraša se na 6012 St. Clair ave. (130)

NOVA HIŠA SE DA V NAJEM, 8 sob, za 2 družini. Kopališče, gorila in mizna voda, garaža za 2 avtomobila, furnes. Hiša se nahaja na 836 Liberty ave., Euclid Village. Podrobnosti se izvedo na 3847 St. Clair ave. v Shoe Repair Shop. Rent za obe družini \$35 na mesec. (130)

National Drug Store!

SLOVENSKA LEKARNA

Vogel St. Clair ave. in 61. ces. ta. S posebno skrbnostjo izdelu jemo zdravniške predpise. Zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni.

A. F. SVETEK CO.

15220 Saranac Rd.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Collinwoodu.

Avtomobili za vse slučaje.

Bolniški voz. — Se toplo priporočamo.

Tel. Wood 44

Za praznike

Stara navada ameriških rojakov je, da se spominijo svojih sorodnikov in prijateljev v domovini s primernim darom za božične praznike. Ker je sedaj cena denarja izredno nizka, se samo par dolarjev pomeni jako veliko v starem kraju.

Denarne pošiljke skozi našo banko so navadno nakazane v 14 dneh. Denar dobi prejemnik na svoji domači pošti brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Zakrajšek & Češark,

SLOVENSKA BANKA

70-9th Ave. New York, N. Y.

Dostavljamo vam: Onim, ki žele potovati domov za praznike, priporočamo svojo potniško pisarno.

IZVANREDNA PRILIKA! Naproday imam nekaj hiš za eno in za dve družini, pod zelo ugodnimi pogoji. Ne zamudite te ugodne prilike. Nič vas ne stane, ako si jih ogledate. A. F. LUCIĆ, Realty Co. 1174 Addison Rd. (12)

ISCEN ŽENSKO za hišna opravila. 10313 Way ave. Newburg. (135)

NAPRODAJ JE POSESTVO v št. Vidu pri Zlatični, ali se zamenja za hišo v Clevelandu. Posvetilo se nahaja v vaši Glasovci. Vpraša se na 1070 E. 96th St.

(ved dec. 31.)

Frank J. Lausche,
ODVETNIK

Cez dan se oglasite na:

1039 GUARDIAN BUILDING

Od 6:30 do 8. zvečer pa se oglasite na:

6121 ST. CLAIR AVENUE

Randolph 7510

Homestead Sheet Metal & Roofing Co.

A. J. SMIECHEWICZ, poslovođa.

Postavljamo nove furnese. Točno popravilo novih furnesov. Pokrivamo strehe, popravljamo flebove ter strehe.

Točno delo po najnižjih cenah.

Union 330-W.

7948 BROADWAY.

V delu je vse — v hranitvi še več.

Saving Today — Is Having Tomorrow.

Zrno do srna pogača, kamen do kamna palača. Kdor hrani, ta ima. To je star naroden pregovor. V vašo korist je, ako se danes začnete s hranjenjem denarja, pri vsem dobro poznani Lake Shore banki. Mi plačujemo 4% obresti od dneva vložitve pa do dneva, ko denar dvignete.

Naš tujezemski oddelek daje najbolj pripravne vsakovrstne nasvete našemu narodu ter se zavzema za naše ljudi pri tukajšnjih in domovinskih oblasteh.

Naša tridesetletna skušnja v bančnih poslih in naše izvanredne zveze z najbolj odličnimi bankami v Ljubljani, Zagrebu in drugih velikih mestih Jugoslavije stavimo drage volje na vaše popolno razpoloženje.

Mi dajemo vse nasvete brezplačno in po našem najboljšem prepričanju. Za vse informacije o pošiljanju denarja, o dobivanju vaših rojakov iz domovine, ali v kateremkoli bančnem poslu se obrnite na vašo staro, zanesljivo in dobro poznano

The Lake Shore Banking & Trust Company

E. 55th ST. & ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.

CLEVELAND, O.
Bell Tel. Prospect 4404

LORAIN, O.
Tel. 7116

MICHAEL MALOVRH,
SLOVENSKI ODVETNIK.

CLEVELAND, O.
1394 East 40. St.

LORAIN, O.
City Bank Bldg.
(Vog. Pearl & 28. St.)

Uradne ure: — 9. jut. do 4. pop. in 7. do 8. zvečer.